

Sygn. akt III AUa 1694/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jarosław Błaszczak (spr.)
Sędziowie:	SSA Kazimierz Josiak SSA Elżbieta Kunecka
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. K. i K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o składki na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji W. K., K. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 24 września 2012 r. sygn. akt VIII U 1033/11

I. oddala apelację,

II. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu adwokatom J. S. z Kancelarii Adwokackiej we W. i K. P. z Kancelarii Adwokackiej we W. kwoty po 147,60 zł w tym VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcom z urzędu w postępowaniu apelacyjnym,

III. prostuje wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 24 września 2012r. w pkt. II w ten sposób, że w miejsce „zasądza na rzecz adwokatów” wpisuje „Przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu adwokatom”

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 września 2012 r. sygn. akt VIII U 1033/11 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu oddalił odwołanie K. K. i W. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 25 listopada 2010 r. NR (...), którą organ rentowy stwierdził, że K. K., jako współnik spółki cywilnej (...) z siedzibą we W. odpowiada osobiście za zaległości, z tytułu nieopłaconych składek na: ubezpieczenia społeczne za okres: od 05.2005

r. do 12.2009 r. w łącznej kwocie należności 53.813,85 zł., oraz od decyzji nr (...), którą organ rentowy stwierdził, że W. K., jako wspólnik spółki cywilnej (...) z siedzibą we W. odpowiada osobiście za zaległości, z tytułu nieopłaconych składek na: ubezpieczenia społeczne za okres: od 05.2005 r. do 12.2009 r. w łącznej kwocie należności 53.813,85 zł.

W pkt II wyroku Sąd orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Rozstrzygnięcie Sąd wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny sprawy:

K. K. w okresie od 12.2004 r. do 12.2009 r. był wspólnikiem spółki cywilnej (...) z siedzibą we W.. W. K. w okresie od 12.2004 r. do 12.2009 r. był wspólnikiem spółki cywilnej (...) z siedzibą we W..

Za okres od 12.2004 r. do 12.2009 r. spółka cywilna (...) posiadała zaległości wobec ZUS z tytułu nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres: od 05.2005 r. do 12.2009 r. w łącznej kwocie należności 53.813,85 zł (w tym należność główna w kwocie 37.506,15 zł koszty egzekucyjne w kwocie 684,70 zł oraz odsetki za zwłokę w kwocie 15.623, 00 zł obliczone na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 25.11.2010 r.;
- ubezpieczenie zdrowotne za okres: od 12.2004 r. do 02.2005 r. (różnice składek) od 03.2005 r. do 08.2005 r., 09.2005 r. (różnica składki), od 10.2005 r., 11.2006 r., 12.2006 r. (różnica składki), od 01.2007 r. do 12.2009 r. w łącznej kwocie 32.530,65 zł (w, tym należność główna w kwocie 23.369,15 zł koszty egzekucyjne w kwocie 590,50 zł oraz odsetki za zwłokę w kwocie 8.571, 00 zł obliczone na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 25.11.2010r.;
- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 03.2005 r. (różnica składek), od 04.2005 r. do 02.2006 r., od 10.2006r. do 12.2009 r. w łącznej kwocie należności 3.896,10 zł (w tym należność główna w kwocie 2.721,90 zł koszty egzekucyjne w kwocie 123,20 zł oraz odsetki za zwłokę w kwocie 1.051,00 zł obliczone na dzień wydania decyzji, tj. na dzień 25.11.2010 r.

Wnioskodawcy jako wspólnicy spółki cywilnej (...) w okresie od 12.2004 r. do 12.2009 r. prowadzili działalność pozarolniczą jako działalność. pomocniczą do prowadzonej produkcji rolnej - hodowla koni. Wnioskodawcy zdecydowali się na prowadzenie działalności gospodarczej w ramach programu (...) po upływie 3 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej przestali płacić należne składki na ubezpieczenie społeczne z przyczyn finansowych. Wnioskodawcy nie mogli również zakończyć prowadzonej działalności gospodarczej przed upływem 5 lat, gdyż groziłyby im kary z funduszu (...) K. K. wystąpił w dniu 04.01.2011 r. do ZUS o układ ratalny, w dniu 02.03.2011 r. wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia z uwagi na jego wycofanie.

W. K. wystąpił w dniu 16.06.2011 r. do ZUS o układ ratalny, w dniu 01.07.2011 r. wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia z uwagi na brak opłacenia składek niepodlegających rozłożeniu na raty.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd orzekł, że odwołanie wnioskodawców nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał na treść art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) zgodnie z którym, wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej, nie będący akcjonariuszem, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki i wspólników, wynikające z działalności spółki. Sąd wyjaśnił, że z powyższy przepis stanowi wprost, że odpowiedzialność wspólnika spółki cywilnej jest solidarna ze spółką i pozostałymi wspólnikami. Sąd ustalił, że w niniejszej sprawie wnioskodawcy byli wspólnikami spółki cywilnej (...), w okresie powstania zaległości, a okoliczności te nie budzą wątpliwości, ponieważ zostały przyznane przez wnioskodawców w toku procesu.

Wobec tak poczynionych ustaleń oraz treści powołanych przepisów Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawców nie zasługuje na uwzględnienie i oddalił odwołania w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Orzeczenie o kosztach sądowych Sąd wydał na podstawie art. 98 k.p. coraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w

sprawie opłat za czynności adwokackiej oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 103, poz. 1348).

Z wyrokiem nie zgodzili się obaj wnioskodawcy.

K. K. zaskarżył wyrok w zakresie, w jakim Sąd oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego. Wyrokowi skarżący zarzucił:

- 1) nierozpoznanie istoty sprawy poprzez nierozpatrzenie zarzutów odwołującego się dotyczących błędnego uznania, że ubezpieczony należy do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych zamiast do systemu KRUS;
- 2) naruszenie przepisów postępowania, a to przepisu art. 233 § 1 kpc oraz art. 328 § 2 kpc polegające na uchybieniu przez Sąd obowiązkowi wnikliwego i wszechstronnego rozważenia sprawy i potraktowaniu jednostronnie i wybiórczo materiału dowodowego oraz dokonaniu jednostronnej jego oceny, co miało wpływ na treść wydanego wyroku i skutkowało przyjęciem w oparciu przede wszystkim o stanowisko organu rentowego, iż, ubezpieczony jest odpowiedzialny za zaległości wobec ZUS;

Wobec tak przedstawionych zarzutów apelujący wniósł o:

- 2) uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 2 listopada 2012 r. i poprzedzającej go decyzji organu rentowego z dnia 25 listopada 2010 roku nr (...)i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu,
- 3) przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

W. K. zaskarżył wyrok Sądu I instancji w pkt I tj. zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, a mianowicie:

- art. 316 § 1 kpc poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na wydaniu przez Sąd I Instancji wyroku bez wzięcia pod uwagę stanu rzeczy istniejącego w chwili jego wydania, a w szczególności poprzez nie odniesienie się w swoich rozważaniach do zarzutów powodów stawianych w odwołaniu do decyzji, a mianowicie do tego, że zgodnie zobowiązującymi przepisami z uwagi na rolniczy charakter prowadzonej przez nich spółki podlegają oni ubezpieczeniom rolniczym w KRUS, a nie obowiązkowi ubezpieczeń w ZUS, to zaś skutkowało naruszeniem przez Sąd I instancji art. 233 kpc poprzez nieuwzględnianie dowodu z akt KRUS dołączonych do akt sprawy, a w szczególności zgromadzonych w nich dokumentów, których Sąd I instancji nie ujął, ani w materiale dowodowym, ani w ustaleniach faktycznych, nie podając przy tym przyczyn ich pominięcia, co z kolei spowodowało, że doręczone stronom uzasadnienie, nie zawiera rzetelnej podstawy faktycznej i nie spełnia przesłanek koniecznych dla uzasadnienia, powodując, że Sąd I instancji naruszył także przepis art. 328 § 2 kpc poprzez niewskazanie faktów udowodnionych, dowodów na których się oparł i przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, nie wyjaśniając przy tym podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, z powodu których stawiane przez powoda zarzuty w odwołaniu były nieuzasadnione i skutkowały jego oddaleniem.

Wobec tak przedstawionych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uchylenie decyzji organu rentowego i orzeczenie zgodnie z wnioskami skarżącego W. K. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Obie apelacje wywiedzione przez wnioskodawców nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych i wyczerpujących ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak też zastosował właściwe przepisy prawne, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym

uzasadnieniu wyroku. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd I instancji wykładni przepisów.

Spór w sprawie dotyczył ustalenia, czy istnieją podstawy do orzeczenia odpowiedzialności wnioskodawców jako byłych wspólników spółki cywilnej (...) z siedzibą we W., za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy, w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami, a dotyczących składek byłych wspólników spółki cywilnej.

K. K. oraz W. K. w toku postępowania nie kwestionowali ani okresu ani też wysokości składek, podnosili natomiast, że nie podlegają oni powszechnemu systemowi ubezpieczeń społecznych bowiem jako rolnicy winni podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z tego też względu ich zdaniem, zaskarżone decyzje ZUS są niezasadne.

Odnosząc się do podniesionego przez wnioskodawców zarzutu Sąd Apelacyjny zwraca uwagę na treść decyzji KRUS z dnia 18 listopada 2004 r. (k-47 akt krus), w której wprost stwierdza się o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego oraz ubezpieczenia emerytalno-rentowego wobec K. K. od dnia 1.10.2004 r.

Nie budzi zatem najmniejszym wątpliwości fakt, że działalność gospodarcza prowadzona przez wnioskodawców podlegała ubezpieczeniu w powszechnym systemie ubezpieczeń, a nie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Przechodząc do rozważań dotyczących istoty sporu wywody rozpocząć należy od przytoczenia uregulowania wynikającego z art. 107 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2012.749 j.t.), który w § 1 stanowi, że w przypadkach i w zakresie przewidzianym w rozdziale 15 powołanej Ordynacji (zatytułowanym "Odpowiedzialność podatkowa osób trzecich") za zaległości podatkowe podatnika, odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie.

Przepis ten ma odpowiednie zastosowanie do należności z tytułu składek, na podstawie art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2009.205.1585 j.t.)

Odpowiedzialność osób trzecich jest więc instytucją prawną wiążącą skutki istnienia zobowiązania podatkowego z podmiotem innym niż podatnik. Nie ulega zatem wątpliwości, że wyżej przytoczona regulacja ma charakter wyjątkowy. Osoby trzecie ponoszą odpowiedzialność za cudzy dług, jednakże odpowiedzialność ta wynikać może wyłącznie z mocy konkretnego przepisu ustawy, a do kręgu tych osób należą tylko podmioty wymienione w art. 110 -117 Ordynacji podatkowej, przy czym katalog osób trzecich ponoszących odpowiedzialność z tytułu cudzych zaległości podatkowych ma charakter zamknięty. Nadmienić przy tym należy, że orzeczenie o odpowiedzialności osób trzecich nie uwalnia dłużnika od tej odpowiedzialności, tylko poszerza krąg podmiotów, od których organ podatkowy może dochodzić zaspokojenia. Zatem odpowiedzialność osób trzecich w Ordynacji podatkowej ma charakter posiłkowy w stosunku do odpowiedzialności podatnika.

Zaskarżonymi decyzjami organ rentowy orzekł solidarną odpowiedzialność wnioskodawców W. i K. K. jako byłych wspólników spółki cywilnej (...) z siedzibą we W., za zobowiązania tej Spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy należnych za wspólników Spółki.

W związku z powyższym należy odnieść się do treści art. 115 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, gdyż ten to przepis został przytoczony jako podstawa prawna zaskarżonego wyroku. W § 1 stanowi on, że wspólnik spółki cywilnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki. Zgodnie z brzmieniem § 2 cytowanego przepisu, § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań powstałych w okresie, gdy był on wspólnikiem. Zauważyć należy, że do 31 grudnia 2008 r., a zatem w okresie objętym skarżoną decyzją, przepis ten w § 1 miał inne brzmienie, a mianowicie stanowił, że wspólnik spółki cywilnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki i wspólników, wynikające z działalności spółki.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że zarzuty podniesione w apelacji zarówno K. K. jak i W. K. nie zasługują na uwzględnienie albowiem sprowadzają się jedynie do polemiki z jasną treścią cytowanych wyżej przepisów. Stan faktyczny niniejszej sprawy jest oczywisty i nie budzi żadnych wątpliwości, wnioskodawcy nie uiszcili należnych składek w tytułu prowadzonej działalności gospodarczej – spółki cywilnej (...) z siedzibą we W. i jako wspólnicy spółki ponoszą z tego tytułu solidarną odpowiedzialność za powstałe zobowiązania.

Mając to na uwadze Sąd Apelacyjny, uznał obie apelacje za bezzasadne i w pkt I wyroku orzekł o ich oddaleniu na podstawie art. 385 § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach zawarte w pkt II wyroku wydano na podstawie z § 2 ust. 1 i 3 § 13 ust. 1 pkt 2 i § 19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Orzeczenie zawarte w pkt III wyroku Sąd Apelacyjny wydał na mocy art. 350 § 3 kpc.

R.S.